

Sygn. akt: IV RC 192/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2018r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ewa Woźniczka

Protokolant: Dorota Krupińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 września 2018r. w R.

sprawy sprawę z powództwa małoletniej M. P. (1) działającej przez matkę B. P.

przeciwko M. P. (2)

o alimenty

- 1) zasądza od pozwanego M. P. (2) na rzecz małoletniej powódki M. P. (1) alimenty w kwocie po 400 zł (czterysta złotych) miesięcznie, płatne do rąk matki małoletniej powódki B. P., do dnia 10-tego każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 kwietnia 2018 roku;
- 2) zasądza od pozwanego M. P. (2) na rzecz powódki B. P. alimenty w kwocie po 300 zł (trzysta złotych) miesięcznie, płatne do dnia 10-tego każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 kwietnia 2018 roku;
- 3) oddała w pozostałej części oba powództwa;
- 4) zasądza od pozwanego na rzecz powódek kwotę 2520 zł (dwa tysiące pięćset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
- 5) zasądza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Rybniku) kwotę 420 zł (czterysta dwadzieścia złotych) tytułem kosztów sądowych;
- 6) nadaje wyrokowi w punkcie 1 i 2 rygor natychmiastowej wykonalności i klauzulę wykonalności w zakresie punktu 1 i 2.

sygn. akt IV RC 192/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 września 2018 roku.

Małoletnia powódka M. P. (1) działająca przez matkę B. P. oraz powódka B. P. w ostatecznie sprecyzowanym stanowisku domagały się zasądzenia od pozwanego M. P. (2) alimentów w kwocie po 500 zł miesięcznie, zarówno na rzecz małoletniej M. P. (1), jak i powódki B. P. tj. łącznie w kwocie po 1000 zł miesięcznie, płatnych do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 kwietnia 2018 roku.

W uzasadnieniu pozwu podano, że małaletnia powódka urodzona (...) jest córką pozwanego i B. P.. Obecnie małaletnia pozostaje pod opieką matki. W połowie marca pozwany wyprowadził się z domu rodzinnego i zamieszkał z inną kobietą – sąsiadką zamieszkałą obok i zaprzestał interesować się losem małaletniej powódki. Po wyprowadzce z domu rodzinnego pozwany początkowo łożył na utrzymanie rodziny kwoty rzędu 200-300 zł miesięcznie. Koszty związane z utrzymaniem powódki spoczywają wyłącznie na jej matce, która obecnie pozostaje bez pracy, zajmuje się utrzymaniem domu, a poza powódką sprawuje również opiekę nad drugą małaletnią córką (liczącą 5 lat), w stosunku do której pozwany uiszcza alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie. Matka małaletniej pobiera świadczenie w ramach MOPS-u w kwocie po 500 zł miesięcznie, które przeznacza na zaspokojenie potrzeb powódki.

Strona powodowa wskazała, że pozwany pracuje w firmie (...), a jego zarobki kształtują się na poziomie 2500 zł netto miesięcznie (k. 8-9, k. 12).

Na rozprawie w dniu 21 września 2018 roku pełnomocnik powódek podtrzymał dotychczasowe stanowisko procesowe odnośnie wysokości kwot alimentów.

Pozwany uznał powództwo w zakresie alimentów na rzecz małaletniej powódki do kwoty po 400,00 zł miesięcznie i jednocześnie wniósł o oddalenie powództwa w stosunku do roszczenia powódki w całości (k. 56).

Sąd ustalił.

Z małżeństwa B. P. i pozwanego pochodzą dwie małaletnie córki tj. N., która obecnie liczy 6 lat oraz M.. Z biegiem czasu relacje w małżeństwie stron znacznie się pogorszyły. W połowie marca 2018 roku pozwany opuścił dom rodzinny i przeprowadził się do mieszkania sąsiadki gdzie nadal zamieszkuje. Obecnie strony nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego i pozostają w separacji faktycznej, a powódka B. P. zamierza wystąpić z powództwem o rozwód.

Małaletnia powódka M. P. (1) liczy obecnie 2 lata. Małaletnia cierpi na alergię i astmę. W okresie jesienno-zimowym często choruje i musi w sposób stały przyjmować zalecone lekarstwa. W ubiegłym roku powódka była hospitalizowana z powodu opryszczkowego zapalenia gardła i nacieków na płucach. Leczy się również kardiologicznie co wiąże się z regularnymi wizytami u kardiologa w Z. co trzy miesiące. Ma także atopowe zapalenie skóry. W związku z częstymi infekcjami małaletnia nie została przyjęta do przedszkola. Małaletnia zamieszkuje wraz z matką i babką macierzystą w mieszkaniu socjalnym.

Średnie miesięczne koszty utrzymania małaletniej powódki przedstawiają się następująco: wyżywienie- 300 zł, lekarstwa- 140 zł, odzież i obuwie- 150 zł, zabawki, książki edukacyjne- 50 zł, pieluchy- 100 zł, kosmetyki- 20 zł.

Zatem miesięczny usprawiedliwiony koszt utrzymania małaletniej powódki wynosi około 760 zł.

Ostatnio pozwany zakupił dla powódki nowe spodnie oraz zabawki. Od końca kwietnia bieżącego roku pozwany widział się z małaletnią około 15 razy.

Powódka B. P. liczy obecnie 33 lata i jest ogólnie osobą zdrową. Około cztery lata temu pracowała na stanowisku sprzedawcy, lecz zanim zaszła w ciążę z małaletnią powódką przerwała pracę z powodu likwidacji sklepu, w którym pracowała. Zamieszkuje w mieszkaniu socjalnym z małaletnimi córkami oraz matką. Obecnie samodzielnie wychowuje małaletnią powódkę i starszą córkę. Otrzymuje świadczenie wychowawcze w kwocie 500 zł miesięcznie w stosunku do każdej z córek oraz zasiłek rodzinny w kwocie 219 zł na dwójkę małaletnich córek.

Średnie miesięczne koszty utrzymania powódki B. P. przedstawiają się następująco: wyżywienie- 300-400 zł miesięcznie, środki czystości- 50 zł miesięcznie, fryzjer ok. 20 zł, czynsz- 232 zł miesięcznie, energia elektryczna- 150-200 zł miesięcznie, gaz- 52 zł co 1,5 miesiąca, Internet – 49 zł miesięcznie. Zatem miesięczny koszt utrzymania powódki B. P. oscyluje w kwocie około 1000 zł. Powódka nie korzysta z dodatku mieszkaniowego.

Pozwany M. P. (2) ma obecnie 30 lat, jest ogólnie osobą zdrową. Obecnie pracuje w (...) spółka jawna z siedzibą w R. na stanowisku kierowcy, a jego miesięczne wynagrodzenie za ostatnie 12 miesięcy oscylowało w przedziale od ok. 2.000 zł do ok. 3900 zł netto miesięcznie (średnio miesięcznie 2555 zł). Po odliczeniu potrąceń w związku z prowadzoną egzekucją komorniczą, pozwanemu pozostaje kwota około 1400 zł miesięcznie. Pozwany pozostaje z powódką w separacji faktycznej i nie prowadzi z żoną wspólnego gospodarstwa domowego. Na starszą córkę uiszcza alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie. Zamieszkuje wraz z konkubina i jej synem w mieszkaniu obok. Obecnie zaprzestał przekazywać powódce jakichkolwiek kwot. Pozwany jest osobą zadłużoną. Obecnie z zadłużenia komorniczego pozostało mu jeszcze do spłaty kilka tysięcy złotych (tytułem zadłużenia sprzed zawarcia małżeństwa z powódką) oraz około 1000 zł z tytułu zaciągniętej pożyczki w tzw. parabanku. W zeszłym miesiącu pozwany otrzymał nagrodę jubileuszową opiewającą na kwotę około 1970 zł. Pozwany ponosi wraz z konkubina opłaty mieszkaniowe, a część przypadająca na pozwanego wynosi 250 zł miesięcznie.

Średnie miesięczne koszty utrzymania pozwanego przedstawiają się następująco: wyżywienie- ok. 200 zł, odzież, obuwie- ok. 50 zł, czynsz (w tym gaz i energia elektryczna) - 250 zł.

Dowód: odpis zupełny aktu urodzenia k.10,

decyzja Prezydenta Miasta R. k. 39,

zaświadczenie lekarskie k. 40,

rachunki, potwierdzenia wpłat k. 40-41,

decyzja w sprawie świadczenia wychowawczego k. 42,

zaświadczenie o wynagrodzeniu pozwanego k. 55,

zeznania powódki k.56v- 57v, zeznania pozwanego k. 57v-58.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody przeprowadzone w sprawie, szczegółowo powyżej opisane. Podawane w czasie zeznań dane w szerokim zakresie znajdowały potwierdzenie w dokumentach przedłożonych przez strony do akt sprawy. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego co do kwestii, że przekazywane uprzednio od pozwanego dobrowolne kwoty alimentów powódka przeznaczała „na imprezy”, bowiem twierdzenia te nie zostały potwierdzone żadnymi obiektywnymi dowodami.

Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a w konsekwencji postępowanie dowodowe Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył:

Zgodnie z regulacją art. 133 § 1 k.r.o. każdy z rodziców obowiązany jest do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zakres świadczeń alimentacyjnych ustawodawca określił w art. 135 § 1 k.r.o., uzależniając go z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć te, których zaspokojenie zapewni podmiotowi uprawnionemu do alimentów odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy.

Będą to zatem nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji lecz również te, których celem jest stworzenie warunków bytowania stosownie do wieku uprawnionego, stanu jego zdrowia i innych okoliczności, których uprawniony nie jest w stanie własnymi siłami sobie zapewnić.

Należy przy tym podkreślić, że opisane, usprawiedliwione potrzeby w przypadku dziecka uprawnionego do alimentów powinny być przy tym oceniane całościowo, a zatem nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu

dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych podmiotów zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku.

Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można przy tym - co jednoznacznie wskazano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te (usprawiedliwione potrzeby uprawnionego i możliwości majątkowe oraz zarobkowe zobowiązanego) w praktyce pozostają bowiem we wzajemnej zależności i obie te przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustaleniu przez sąd wysokości alimentów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 roku, III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15). Konkludując powyższe, przy ocenie zakresu obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę zatem również usprawiedliwione potrzeby własne zobowiązanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1975 roku, III CRN 330/75, LEX nr 7777).

Nadto zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w tezie IV wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 roku III CZP 91/86).

Bezspornym w niniejszej sprawie jest fakt, że małaletnia powódka M. P. (1), jest dzieckiem niesamodzielnym i nie ma możliwości, aby poczynić starania w celu samodzielnego utrzymania. Małaletnia powódka nie dysponuje również jakimkolwiek majątkiem, który mógłby stanowić jej źródło utrzymania. Dlatego też całość kosztów utrzymania małaletniej obciąża jej rodziców.

Należy wskazać, iż matka małaletniej powódki swój obowiązek alimentacyjny względem małaletniej córki wykonuje głównie poprzez osobiste starania o jej wychowanie i opiekę. Z kolei możliwości zarobkowe pozwanego kształtują się obecnie bez wątpienia na znacznie wyższym poziomie aniżeli matki małaletniej. Pozwany ma stałą pracę, a jego zadłużenia nie mogą być traktowane preferencyjnie względem obowiązku alimentacyjnego.

Oczywistym jest, że małaletnia powódka jest dzieckiem borykającym się z problemami natury zdrowotnej (licznymi infekcjami) i do jej prawidłowego rozwoju i zachowania zdrowia konieczne są regularne wizyty u lekarzy specjalistów oraz zażywanie zaleconych leków, jak i zaspokojenie innych przeciętnych potrzeb dziecka w wieku powódki. Trudno zatem przyjąć przy tym, aby wykazywane w niniejszym postępowaniu usprawiedliwione potrzeby małaletniej nosiły znamiona zbytku.

Biorąc zatem pod uwagę, że alimenty co do zasady powinny służyć zaspokajaniu bieżących usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego i zważywszy na aktualną sytuację ekonomiczną obojga rodziców oraz rzeczywisty koszt utrzymania małaletniej i fakt częściowego uznania przez pozwanego powództwa, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz małaletniej powódki M. P. (1) alimenty w kwocie po 400,00 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 kwietnia 2018 roku, a w pozostałej części oddalił powództwo.

Natomiast odnośnie żądania procesowego powódki B. P. wskazać należy, iż zgodnie z art. 23 zdanie pierwsze k.r.o. małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie. Art. 27 k.r.o. stanowi przy tym, że oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli, przy czym zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Istnieje więc zasada równej stopy życiowej wszystkich członków rodziny, powstałej na skutek zawarcia małżeństwa.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego (a w szczególności wytyczne w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty - uchwała Sądu Najwyższego Izba Cywilna i Administracyjna z dnia 16 grudnia 1987 roku, III CZP 91/86, publikowana OSNC 1988/4/42) nie pozostawia przy tym wątpliwości, iż małżonek może dochodzić zaspokajania potrzeb na zasadzie art. 27 k.r.o. zarówno wtedy, gdy rodzinę tworzą małżonkowie i dzieci będące na ich utrzymaniu, jak i wówczas, gdy w rodzinie dzieci takich nie ma, względnie są one już samodzielne i same się utrzymują.

W niniejszej sprawie bezspornym jest ustalenie, że powódka B. P. i pozwany nadal pozostają małżeństwem a zatem mimo, że pozostają w separacji faktycznej, jako małżonkowie są zobowiązanymi z mocy prawa m.in. do wzajemnej pomocy. Bez wątpienia możliwości majątkowe i zarobkowe powódki kształtują się obecnie na znacznie niższym poziomie aniżeli pozwanego. Aktualnie powódka nie pracuje, zajmuje się utrzymaniem gospodarstwa domowego i opieką nad małoletnimi córkami. Przy czym powódka zadeklarowała, iż w momencie gdy małoletnia M. rozpocznie uczęszczać do przedszkola to podejmie stosowne kroki w celu znalezienia zatrudnienia.

Mając zatem na względzie treść art. 27 k.r.o. i okoliczność, że powódka B. P. i pozwany pozostają w związku małżeńskim oraz faktyczną separację między nimi, a także fakt że powódka przejściowo pozostaje bez pracy ze względu na wychowywanie małoletnich córek, a młodsza córka nie została jeszcze przyjęta do przedszkola, Sąd uznał, że wobec uzasadnionych potrzeb życiowych powódki związanych z jej bieżącym utrzymaniem zasadnym jest zasądzenie od pozwanego na jej rzecz alimentów.

Przy czym wysokość tychże świadczeń, uwzględniając także potrzeby własne pozwanego, Sąd określił na kwotę niższą niż dochodzona pozwem tj. po 300 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 kwietnia 2018 roku, w pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone. Podnieść jednak należy, iż zasądzone na rzecz powódki alimenty mają co do zasady jedynie charakter tymczasowy, gdyż przyszłościowo B. P. powinna mieć możliwość podjęcia stosownego zatrudnienia, co najmniej w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd uznał, iż zasądzona tytułem alimentów kwota leży również w granicach możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, nie spowoduje po jego stronie nadmiernego uszczerbku w dobrach własnych, a przy tym pozwany powinien się skoncentrować na zaspakajaniu potrzeb rodziny, a nie na finansowaniu potrzeb nieformalnego związku.

O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c., natomiast o natychmiastowej wykonalności punktu 1 i 2 wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Ponadto, zgodnie z art. 1082 k.p.c. nadano z urzędu klauzulę wykonalności odnośnie punktu 1 i 2 uzasadnianego wyroku.

Sąd stosownie do art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. i art. 100 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) zasądził od pozwanego na rzecz powódek kwotę 2520 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Ponoszenie przez pozwanego tych kosztów jest konsekwencją szerokiego uwzględnienia powództwa tj. 70% oraz braku ze strony pozwanego woli ugodowego załatwienia sprawy (pozwany nie skorzystał z mediacji zleconej przez Sąd).

Nadto z mocy art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 420 zł tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których strona powodowa była zwolniona z mocy prawa.